

Looking back

Uneori, încercând să-mi explic ceea ce se întâmplă în jurul meu și negăsind o explicație satisfăcătoare, o caut privind înapoi, în trecut, cu gândul că societatea a mai parcurs situații similare, iar cei de dinainte au găsit poate un răspuns. Nu de puține ori, cel care mă salvează din încurcătură este inepuizabilul Caragiale.

Am participat nu demult la festivitatea prilejuită de aniversarea "României literare". S-au spus atunci și lucruri vesele, dar și multe lucruri triste. Dintre acestea din urmă, a fost repetată cu insistență ideea interesului din ce în ce mai mic pentru literatură (pentru cultură, în general) pe care îl arată astăzi societatea și mai ales Statul. Privind înapoi, am găsit, în articolul "Liberalii și literatura", rezumatul pe care-l face I.L. Caragiale unui discurs rostit de un înalt demnitar în fața Academiei Române: *"Jos literatura! Condeii trebuie să fie o unealtă practică de toate zilele pentru afaceri serioase; cu el să facem socoteli, contracte și statistice: comande, facturi și conturi; acte, legi și invitațiuni diverse. Condeii nu trebuie să fie un instrument de lux coruptor cu care o nație să-și fixeze, spre păstrare din generație în generație, pentru depărtate vremuri, gândirile și simțirile..."* În contrast cu discursul politicianului român, Caragiale evocă discursul unui alt politician: *"Un celebru om de Stat englez, liberalul lord Macaulay, în 1846, într-un toast la inaugurarea Institutului filosofic din Edinburg, a susținut că literatura este cea mai strălucitoare, cea mai curată și mai trainică dintre toate gloriile unei țări; că literatura unei națiuni poate exercita în lume o influență mult mai vastă decât a celui mai vast comerț și mult mai puternică decât a celei mai puternice oștiri"*.

Firește, nici Caragiale nu ne spune de ce omul politic român nu iubește literatura (cultura), dar, prin cea de-a doua evocare, cu care de fapt își începe articolul, ne explică de ce omul politic englez o iubește. Păi să nu-ți vină să emigrezi în Anglia?

Dumitru Solomon